

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ਾਅ ਜੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਇੰਦਰ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੂਰਨ ਚੰਦ-ਬੰਸੀ ਧਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 12-ਡੀ/57

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)-ਧਾਰਾ 2(c), 31(2), ਅਤੇ 33-ਅਦਾਲਤ-ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ-ਨਿਯਮ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ: ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਲ ਕੀ ਹਨ, ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋ; ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਸਨ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਤੇ 31(1) ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਐਕਟ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਹਾਂਡਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਡੀ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਫਾਲਸਾਅ, ਜੇ.-ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਛੰਨੂ ਮਲ-ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਇੰਦਰ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਧਰਮਪਾਲ ਜੈਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਬਈ ਦੀ ਫਰਮ ਮੈਸਰਸ ਪੂਰਨ ਮਲ-ਬੰਸੀ ਧਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਤੋਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1956 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇ, ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਤਾਂ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਐਨ.ਐਨ. ਦੁਬਾਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੋਟਿਵ ਸ਼ੇਅਰ ਐਂਡ ਸਟਾਕ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਬੰਬੇ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜੈਅੰਤ ਅਮਰ ਚੰਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ 7 ਮਈ 1956 ਦੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ,

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ 4 ਜੂਨ, 1956 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ, ਸੋਧੇ ਜਾਣ, ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 33 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

"ਕਿਸੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। "

"ਅਦਾਲਤ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

'ਅਦਾਲਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇੱਕ ਸਨਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ (Small Cause Court) ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।"

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਨ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੰਬਈ ਦੀ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਫਰਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ *ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ((1) A.I.R. 1943 Lah. 295.)* ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ *ਕਾਨਿਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, ਕਰਸੇਟੀ ਵਿੱਚ ਜਮਸ਼ੇਦਜੀ ਅਰਦਾਸੀਰ ਵਾਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਆਰ ਡੀ ਸ਼ਿਰਲੀ ((2) A.I.R. 1943 Bom. 32.)* ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ., ਨੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੰਨਾ 297 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ-

"ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ), ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਜੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੋਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 33, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਣਗੀਆਂ।"

ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨਿਆ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ- ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ (award) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ (award) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ *ਐਮ. ਵੈਂਕਟਾਸਚੀਅੱਪਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਨਿਧੀ, ਲਿਮਟਿਡ ((1) 1950 M.L.J. 709.)*, ਹੈਰਵਿਲ ਅਤੇ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਦਫਤਰ ਮਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਲਈ ਬੰਗਲੋਰ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਠੇਕੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਬੰਗਲੋਰ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੌਦੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ 36,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖਾਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧੀਨ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਅਵਾਰਡ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ 22,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਦਰਾਸ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ (ਅਵਾਰਡ) ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੰਗਲੋਰ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ (ਅਵਾਰਡ) ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

" ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰੰਗਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾ (ਅਵਾਰਡ) ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

'ਅਦਾਲਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇੱਕ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 31 (1) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਹੈ:

'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ (ਅਵਾਰਡ) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।'

ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ: ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਸਵਾਲ ਹਨ, ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋ; ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ; ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਬੰਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਬੰਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਵਾਲ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਬਕਾਇਆ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੰਗਲੋਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ., ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਚੁਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ 36,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਨੰਬਰ 292, ਚਾਈਨਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰੋਡ, ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਖ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਰਣਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਫੈਸਲਾ (ਅਵਾਰਡ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 2(c) ਅਤੇ 31(1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਾਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਈਅਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਰਬੀਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਰੁਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਵਾਦ, ਕਿ ਆਰਬੀਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਤੇ 31(1) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਈਅਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਈਅਰ ਜੇ ਇਰਾਦਾ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ., ਜਿਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 (1) ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦ। ਸਿਵਿਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਰਘਟਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ *ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਸੋਰੇਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ (A.I.R. 1937 A11.208.)* ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, 1899 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਧਰਭ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਲ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਆਧਾਰ ਦੀ

ਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਬੰਬਈ ਫਰਮ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਰਬੀਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡੀ ਕੇ ਐਮ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ